

ISADORA DUNCAN ÉS BEREGI OSZKÁR REGÉNYE

ÉLETEM REGÉNYE című emlékezésében – amelynek Jászai Mariról szóló részlete megjelent a *Holmi* 1998. júliusi számában – Beregi Oszkár nem írt Isadora Duncan-hoz fűződő szenvedélyes szerelméről. Olyan fontosnak ítélte életének ezt az epizódját, hogy külön beszámolót készített róla. A memoár megírását az is serkentette, hogy az Isadora Duncan halála után kiadott, a táncosnő visszaemlékezésének tulajdonított *MY LIFE* (1928) című kötetben – Beregi szavaival – „*kissé túlzott részletességgel, ponyvaregény-fantáziával díszítve*” szerepelt szerelmi történetük.

Beregi Oszkár hatvan év elmúta után

elhatározta, hogy megírja a valóságot. A hat évtized alatt elhalványuló, megfakuló képeket még gondos munkával sem lehetett tökéletesen, valóság híven restaurálni, s óhatatlanul hatással volt Beregi emlékezésére az Isadora Duncannek tulajdonított emlékirat is.

Az emlékezést a mai helyesírási szabályok szerint közlöm. A géppel írt szövegben a nyilvánvaló elütéseket, az értelemzavaró hibákat kijavítottam, az idézeteket pontosítottam. Figyelembe vettem a kézzel írt utólagos betoldásokat is.

Gajdó Tamás

Beregi Oszkár

DUNCAN

Az én ifjúkorom Nemzeti Színháza a Kerepesi út és a Múzeum körút sarkán állott. Ez volt az az épület, amit a hazaszerető polgárok garasonként, téglánként hordtak össze, és áldozatkészségük épített föl. Ezt az első Nemzeti Színházat azzal az ürüggyel bontották le, hogy tűzveszélyes. A lebontás valódi oka azonban az volt, hogy kimentsék a Népszínház akkori bérlelőjét, Mader Raoult,¹ aki a feltételezés szerint Ferenc József törvénytelen fia volt, az őt fenyegető csőd veszélyéből. Ezért vette át az állam a Budapest főváros tulajdonát képező Népszínházat, és költöztette oda a Nemzeti Színházat. A csődből kihúzták ily módon „őfelsége” ivadékát, és az első magyar színészsők első magyar otthonából, az első Nemzeti Színházból nem maradt más, mint a színpad ama deszkadarabjai, amelyeket a széplelkű gróf Keglevich István intendáns² arasz nagyságú kockákra vágatott, berámáztatott, üveg alá tétetett, és nekünk, a színház tagjainak adományozott.

De 1902-ben még állt a Nemzeti Színház, és senki sem merészelt arra gondolni, hogy egy Schönbrunnból jött üzenet lerombolhatja a drámai múzsa szent magyar